

Jesteś na urlopie wychowawczym?

Poznaj swoje ubezpieczenia

ZUS

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Jakim ubezpieczeniom podlegasz

Na urlopie wychowawczym podlegasz obowiązkowo:

- **ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym**, jeśli nie masz ustalonego prawa do emerytury lub renty albo innych tytułów do ubezpieczeń społecznych,
- **ubezpieczeniu zdrowotnemu**, jeśli urlop wychowawczy jest Twoim jedynym tytułem do ubezpieczeń.

WAŻNE!

Musisz poinformować pracodawcę, jeśli na urlopie wychowawczym np.:

- zaczniesz prowadzić działalność gospodarczą,
- podejmiesz pracę na podstawie umowy o pracę lub zlecenia,
- uzyskasz prawo do emerytury lub renty.

Jakie obowiązki ma Twój płatnik składek

Twoim płatnikiem składek jest **pracodawca**, który udzielił Ci urlopu. Jego obowiązkiem jest rozliczyć należne składki na Twoje ubezpieczenia.

WAŻNE!

Jeśli jesteś na urlopie wychowawczym u więcej niż jednego pracodawcy, każdy z nich powinien rozliczyć za Ciebie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Natomiast składkę na ubezpieczenie zdrowotne rozlicza ten pracodawca, który jako pierwszy udzielił Ci urlopu.

Jeśli rozpoczynasz urlop wychowawczy w tym samym czasie u kilku pracodawców, poinformuj jednego z nich o konieczności rozliczenia za Ciebie składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Kto finansuje składki, gdy jesteś na urlopie wychowawczym

Składki na Twoje ubezpieczenia finansuje w całości budżet państwa. Płatnik składek powinien sporządzić i wystać do ZUS dokumenty rozliczeniowe z wyszczególnieniem należnych składek.

Od jakiej kwoty (podstawy wymiaru) płatnik składek rozliczy za Ciebie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

Płatnik rozliczy za Ciebie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od Twojego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego za 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających Twój urlop. Podstawa wymiaru składek nie może jednak być:

- wyższa niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego,
- niższa niż 75% minimalnego wynagrodzenia miesięcznego.

Składka w nowej wysokości obowiązuje od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku.

Kwoty minimalnego wynagrodzenia oraz kwoty 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego znajdziesz na stronie www.zus.pl w zakładce [Baza wiedzy] → [Składki, wskaźniki, odsetki] → [Wskaźniki] → [Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urloпах wychowawczych].

Kiedy płatnik ustala Twoją podstawę wymiaru składek, uwzględnia tylko to wynagrodzenie, które otrzymujesz od niego. Gdy oblicza przeciętne wynagrodzenie za 12 miesięcy, uwzględnia wszystkie składniki przychodu, które uzyskałaś z tego stosunku pracy, a które nie były wyłączone z podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe.

Płatnik pomniejsza podstawę wymiaru składek, jeśli rozpoczynasz lub kończysz urlop w trakcie miesiąca albo spełniasz warunki, aby objąć Cię ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym tylko przez część miesiąca, ponieważ np. zaczynasz działalność gospodarczą.

Płatnik przestanie rozliczać za Ciebie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od momentu, gdy łączna podstawa wymiaru Twoich składek przekroczy roczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w danym roku kalendarzowym.

Kwoty rocznych podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe znajdziesz na stronie www.zus.pl w zakładce [Baza wiedzy] → [Składki, wskaźniki, odsetki] → [Wskaźniki] → [Roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od 1999 r.].

Od jakiej kwoty (podstawy wymiaru) Twój płatnik obliczy za Ciebie składkę na ubezpieczenie zdrowotne

Składkę na ubezpieczenie zdrowotne płatnik oblicza od kwoty, która odpowiada wysokości specjalnego zasiłku opiekuńczego.

WAŻNE!

Płatnik nie pomniejsza tej kwoty, jeśli rozpoczynasz lub kończysz urlop w trakcie miesiąca. Składka na ubezpieczenie zdrowotne jest miesięczna i niepodzielna.

Jaka jest wysokość składek

Wysokość składek wynosi:

- na ubezpieczenie emerytalne – 19,52% kwoty, od której płatnik oblicza składkę,
- na ubezpieczenia rentowe – 8%,
- na ubezpieczenie zdrowotne – 9%.

Co dają Ci ubezpieczenia społeczne

Z ubezpieczeń **emerytalnego i rentowych** Tobie lub Twoim bliskim przysługują następujące świadczenia:

- **emerytura** – gdy osiągniesz wiek emerytalny (60 lat dla kobiet, 65 lat dla mężczyzn);
- **renta z tytułu niezdolności do pracy** – gdy lekarz orzecznik ZUS stwierdzi u Ciebie długotrwałą niezdolność do pracy, o ile masz wymagany staż ubezpieczenia;
- **renta szkoleniowa** – gdy lekarz orzecznik ZUS stwierdzi u Ciebie długotrwałą niezdolność do pracy, ale po szkoleniu możesz uzyskać takie kwalifikacje, które przy Twoim stanie zdrowia pozwolą Ci wykonywać pracę;
- **renta rodzinna** – przysługuje uprawnionym członkom Twojej rodziny po Twojej śmierci;
- **zasitek pogrzebowy** – przysługuje Twoim bliskim po Twojej śmierci lub Tobie po śmierci członka Twojej rodziny; w określonych ustawowo przypadkach zasitek ten przysługuje także osobie niespokrewnionej lub instytucji, jeśli pokryła koszty pogrzebu.

WAŻNE!

Gdy będziesz otrzymywać emeryturę lub rentę i dostaniesz orzeczenie o niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji albo skończysz 75 lat, będzie przysługiwać Ci dodatek pielęgnacyjny.

Do renty rodzinnej może przysługiwać dodatek dla sierot zupełnych. Jeśli w czasie urlopu wychowawczego urodzisz kolejne dziecko albo przyjmiesz na wychowanie dziecko w wieku do 7 lat (lub do 10 lat, jeśli dziecko ma odroczonego obowiązek szkolny), przysługuje Ci zasitek macierzyński.

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1320),
- Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.).

Ulotka ma charakter informacyjny i nie stanowi wykładni prawa.

Warszawa, październik 2021 r.

ZUSZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

www.zus.pl

PUePLATFORMA USŁUG
ELEKTRONICZNYCHzałatwiasz
sprawy w ZUS
przez internetelektronicznie
wysyłasz wnioski
i odbierasz odpowiedzisprawdź stan
swojego konta
w ZUS**■ Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS:**

- **22 560-16-00** dla tel. komórkowych i stacjonarnych
koszt połączenia według umowy klienta z operatorem telekomunikacyjnym
- e-mail: cot@zus.pl

■ E-wizyta (wideorozmowa z pracownikiem ZUS): www.zus.pl/e-wizyta